NYA SVERIGE

EN ROMAN OM DE FÖRSTA SVENSKARNES LIF I AMERIKA. af Aivva Uppström

(Forts. fr. föreg. nr.)

Rising nickade, och Måns Kling sade: "Det är af yttersta vikt att stilla de rödes missnöje, innan det bryter ut. Än bevara samtlige af dem sin gamla vänskap för de svenske, och andre hållas tillbaka af fruktan för vårs kanoner och bössor. Och de hafva i godt minne herr Printz, som förstod att handtera dem så, att de både fruktade och höllo honom kär. Nu gäller det för eder, herr Rising, att visa, det I ären lika god som han. Till den ändan kan förhända eröfringen af skansen Casimir vara nyttig, att den gifver eder anseende hos dem. Låten dem ock med egna ögon se, att I medfört en ansenlig förstärkning af stridbart folk och fullt upp med varor för handeln. Och gifven deras höfdingar granna skänker, sådant äro de svaga för, söken så på allt sätt upplifva vänskapen med dem och knyta dem än fastare till vårt folk genom ett verkligt förbund." — "Du talar väl", sade Rising begrundande, "och du synes mena att jag borde tillställa ett möte med vildarna?" — "Så är min tanke, nådig herre." — "Godt, jag vill följa ditt råd."

"Däri gören I klokt," inföll Johan Papegoja, "och om I tillåten, ville jag ock uppmana eder att snarast möjligt sätta eder i förbindelse med de holländske och engels ekgvernörerna i grannländerna, att de göras kunniga om eder hitkomst och våra förstärkningar. Bäst att I skrifven till Stuyvesant om skansens intagande som en färdig och afslutad sak, så kanske han håller till godo. Och med de engelska är det bäst att se väl. De äro i grunden farligare än de holländske, emedan de äro vida fire, men undantagandes några försök af nybyggare att sätta sig neder vid älfven hafva vi intet otaldt med dem i Virginien och Maryland."

Rising sade sig vilja följa Papegojas ord. Därefter rådgjorde han med de andra om huru mötet skulle anordnas, och Måns Kling utsändes att kalla de förnämsta indianhöfdingarna i landet till Printzhof.

•

Johan Papegoja gick, sedan han lämnat Rising, ut i sin trädgård och vandrade långsamt till lusthuset. Utanför detta sprungo hans små gossar — nu åtta och sex år gamla — jämte systrarna, Carin och Gertrud, on fyra samt två och ett halft år, och lekte med gröna äppelkart de samlat i gräset. De skyndade emot honom och prätade på en gång, men han smekte dem förströdt och skickade dem att bygga sig en wigwam i parken. De sprungo gladeligen i väg, men fadern stod utanför lusthuset och stirrade dystert in i det. Där inne satt på bänken fru Armgard och hade på knäna det yngsta barnet, en gosse född på vintern. Den lilla Gustafs födelse hade emellertid ej kunnat förlika makarna, mellan hvilka bitterhet öppnat en klyfta.

Den unga frun såg på sitt barn och lätsades ej varseblifva mannen, ehuru en rodnad, som steg i det vackra, bleka ansiktet upp mot det bruna håret, förrådde, att hon nog visste om hans närvaro. Efter någon tystnad sade Johan Papegoja dröjande: "Armgaard, vill du höra hvad jag har att säga?" — "Jag hör", svarade hon kort utan att se upp. Han fortfor: "Herr Rising sporde mig i dåg om jag stode fast vid min afsikt att resa, och jag jakade därtill." — "Ja, hvi skulle du ej göra det?" — Mannen rodnade, men svarade lugnt: "Ja, hvarför ej? Det beror på dig, Armgard. Ty änskönt jag sagt mig skola fara, stannar jag, om du vill försonas och vara öm och kärlig som fordom. Jag bjuder dig återigen förlikning, Armgard, men det är sista gången." Hon sag upp, och de mörkgrå ögonen flammade. "Du bjuder förlikning, du som lyfte din hand mot mig!" Han bleknade, men sade: "Du har skäl att förebrå mig detta. Men minns, att sinnet rann på mig, då du ideligen hetsat mig med onda ord. Var min handling ovärdig en riddersman, så har du ock att ångra de många tråtorna..." Hon afbröt harmset: "Tala kan du. Hade min fader varit här, så hade du ej vågat slå din hustru." Johan Papegoja rodnade häftigt, men svarade med tillkämpadt lugn: "Jag torde nog få stända till svars för honom, om jag råkar honom i Sverige..." — "Och det är för att du rädes för detta, som du vill förlikas!" härmade hon — "Armgard!" — "Ack, du kan vara lugn, I män hållen alltid tillhopa", sade hon nalfsnyftande och satte sig åter, ty hon hade rest sig. Barnet började gråta, och hon lutade sig öfver det, vaggande och vyssande. Makens blick hvilade länge på hennes stolta profil, sutilgen sade han nästan bedjande: "Armgard, har du intet godt ord för mig. Se på mig, Armgard." Hon lyfte ofrivilligt sin blick. Ett tag syntes hon vekna, då hon såg honom stå där, stätlig och stark med det solbrynta, rödlätta ansiktet omgifvet af guldblondt hår. Men strax hårdnade åter hennes drag och hon sade hånande: "Har du ej sagt, att du skulle resa, kan du då bryta ditt ord?" — "Nå, vid Gud, skall jag ej fara", utbrast han och stampade i marken. "Måtte din ånger blifva bitter som den sorg du vållar mig!" Han vände sig om och gick med hårda steg bort. Hon stirrade storögd efter honom utan ett ord, men då han skymdes af träden, brast hon i våldsam, skakande gråt.

•

Rising och ingenjör Lindeström reste emellertid omkring till de olika nybyggena för att lära känna land och folk. De återvände kort före den beramade sammankomsten med indianerna. Till denna kallades äfven de anseddaste svenskarna, bland dem äfven prästerna. Då Lock vid morgonvarden dagen före mötet omtalade för Elsa, att hän och hans gäster skulle fara till Tenakong fram på förmiddagen, såg den unga flickan upp med en snabb, ångestfullt spörjande blick. "Hafven I hört, hvilka indianer som komma dit?" frågade hon. "De förnämsta i hvar stam", svarade han kort. Han vände sig till Hjort för att undvika hennes blick, och hon vågade ej fråga mer. Visserligen hade Lock mottagit henne i sitt hus och bistått henne, nästan alltid var han god mot henne, men hon visste, att äfven han ansåg hennes kärlek till en indian som en skam. Hon frågade ej och vågade ej häller be att få följa med till Printzhof.

Prästerna gåfvo sig af landsvägen ridande. Elsa gick i undran och vånda hela dagen och nästa förmiddag. Frånvarande skötte hon sitt arbete och talade med gamla Kerstin, knappt en bit kunde hon äta vid morgonvard och middag. Efter den sistnämnda gick hon ut, lämnade skansen och begaf sig till ett litet innägnadt område, som utanför denna sträckte sig ned mot vattnet. Der var den lilla kyrkogården som hörde till Christinaskans. En låg palissadhäck omgaf den, och innanför visade ett antal kors och taflor af trä på små kullar, hvar de afsomnade hvilade. I gräset växte storblommiga, guldglänsande ranunkler. Fast solskenet flödade klart, dröjde ett ensligt vemod öfver denna plats så nära den gröna vassens stilla sus och vågornas svaga skvalp. Elsa föll på knä vid ett kors, som bar hennes föräldrars namn, men hon tänkte ej på de döda. Hennes själ var fångad af andra minnen: den tidiga vårkväll, då hon mötte Rinowehan vid den svala, rinnande strömmen, den varma sommar, då hennes nytända kärlek glödde, den dag af guld och solsken som blef lyckans största och sista, då hon mottog den älskades kärleksord och kyssen och sedan rycktes bort från honom under sönderslitande ve. Hur länge sedan allt detta var! Ej blott två år tycktes hafva gått sedan dess, utan tidsåldrar. Blott som gyllne toner från en sång ur svunna sagotider nådde henne minnena. Sedan dess hade lifvet mistat färg och glans, och solskenet tycktes henne blekt i middagsklarheten. Väl hade tiden stillat hennes sorg, så att hon understundom var glädtig och munter, men smärtan sof på djupet. Nu vaknade den långsamt, i samma mån som minnena trängde sig fram och kommo henne närmare, allt eftersom hon blef mer och mer medveten om öfvertygad om att Rinowehan nu var henne närmare än på länge. Ty säkert hade han följt Naaman till Tenakong. Blott tre mil skilde dem åt. Vid denna tanke kom längtan öfver henne som en stormvind. Men hon visste sig ingen råd hur hon skulle komma till Printzhof. Det var för långt att gå eller ro, om hon ville hinna fram på dagen, häst ägde hon icke, kunde troligen ej få låna någon. Och om hon skaffade sig en, skulle hennes färd blifva känd. Hon sprang upp och tryckte med ett kvidande händerna mot bröstet.

Det var just nu den lägsta ebben. Bortom de sumpiga strändernas svar af vass o. s. v. lågo flodt. Hur nes sandreflar och grå dybottnar bara med blott en smal vattenåder rinnande i midten och en och annan göl blänkande här och hvar. Skogsuddarna kring stränderna syntes mycket högre än vid flodtid, och midt emot kyrkogården reste sig högt den af tåta trädkronor höljda ön Manathan. Då Elsas blickar föllo på den, lyste det till i hennes ögon. Hon tänkte efter litet, tog därpå af sig strumpor och skor samt begaf sig, bärande dem i handen, i väg.

I vassen voro kanaler uthuggna, som voro båtleder vid flod och stigar vid ebb. Elsa följde en sådan, hvarvid änder snattrande flögo upp kring henne, och fortsatte öfver flodbädden till Manathan. Det kvarvarande vattnet vadade hon öfver med högt upplyftja kjolar. Sedan hon på andra sidan tagit på strumpor och skor igen, gick hon raskt uppför en brandt, slingrande stig under lummiga ekar och lönnar, öfver allt växte vilda körsbärsträd, hvilkas bär redan glänste mognande bland det gröna löfverket. Elsa mindes hur Rinowehan en junikväll gifvit henne en korg full med körsbär, och det var, som om hon fått en stöt invärtes.

På ön bodde några timmermän och kyprare. Däribland voro två holländska familjer. Husfadern i den ena var den gamle Piet Cornelius, hvars son Lawrence for med en skute utefter kusten och dref handel med grannkolonierna. Som ön hade blott föga åkerjord, försörjde sig männen med ofvannämnda arbete, hvarför Manathan af svenskarne äfven nämndes Kyperölandet. Cornelius och de andra förfärdigade tunnor, ämbar, såar; de voro äfven båtbyggare, gjorde såväl roddbåtar som äspingar, galejor och små snabbseglande jakter, lämpliga att befara kilarne med.

Elsa hade kommit förbi verkstaden vid stranden och sett, att den var öde med yxor och sågar kastade bland bräder, spånor och halffärdiga kärl, hvarför hon förstod, att kyprarne togo sig middagsrast. Uppe på höjden stodo några blockhus nära hvarann medan tätlofvade kronor och snår slöto en tjock mur kring uthuggningen. Elsa såg med glädje, att alla tycktes vara inomhus, utom gamle Cornelius själf, som satt ute och rökte pipa i skuggan af ett persikoträd. Stor och tung, som han var, med de grofva dragen omramade af en myckenhet grått hår och skägg, såg han alldeles ut som en svensk bonde och hade äfven en sådans säfliga lugn i sättet och godmodiga glimtar i ögonen. Han nickade åt Elsa och sade vänligt: "God dag, min flicka, kommer du och hälsar på i hettan! Jag ser, att svetten står på din panna, sätt dig och drick något svalt." — "Katje", ropade han åt stugan till, "kom hit med ett stop cider att läska henne med."

Cornelius' hustru Katje, som genom fönstret sett Elsa, syntes snart i den öppna dörren. Hon bjöd Elsa cidern och log vänligt öfver hela ansiktet. Den unga flickan tackade och drack, berättade nyheter från skansen och gårdarne. Hon hade under detta år börjat hälsa på hos dessa gamla och var mycket omtyckt af dem. Efter en stund frågade hon Piet om han hade brådt med arbetet. "Ähnej", sade han, "sedan gossen rest bort med en laddning tunnor och såar att sälja på kusten, har jag mycket litet kvar. Den nye guvernören har beställt hos mig en segelbåt. Ja, han håller nu möte på Printzhof." — "Jag vet," sade Elsa, "mäster Lock och mäster Hjort och Nertunius hafva rest dit."

Gubben dryftade nu frågan om hur mötet skulle aflöpa och utbredde sig om koloniens förhållanden och utsikter. Han talade en blandning af svenska och holländska, men Elsa förstod honom väl, ty hon hade lärt sig en del holländska ord af honom. Han talade långsamt och länge, hon vändades af otålighet och blyghet, visste ej hur hon skulle komma fram med sitt ärende. Slutligen, då hustrun åter gått in ett tag, samlade hon sitt mod och frågade honom brådt och oförmedladt om han ville segla med henne till Tenakong. Hon ämnade tillägga, att hon hade ett budskap till Lock, men lögnen ville ej gå öfver hennes läppar. Piet såg förvånad på henne och sporde: "Till Tenakong? Hvarför det?" Hon sökte åter tala om budskapet, men kunde ej och stammade förvirrad: "Jag, jag har ett ärende dit." Hon sökte åter tala om budskapet, men kunde ej och stammade förvirrad: "Jag, jag har ett ärende dit." — "Jaså, har du ärende dit," småmyste gubben och sneglade på hennes rodnande anlete. Han anade sanningen, ty han kände hennes historia liksom hvarje annan i kolonien. Därpå funderade han: "Ja, vi skulle i eftermiddag begynna med båten och...." Elsa såg på honom med bedjande blickar, plötsligt stego tårarna henne i ögonen. Då sade Piet tvärt: "Nå ja, han får vänta litet, jag skall segla med dig, om ett par timmar har tidvattnet stigit nog, och med denna vind kommer vi fram till aftonen."

•

Denna dag, då den högtidliga sammankomsten ägde rum, var den 17 juni. Redan kvällen förut hade indianerna anländt och lägrat sig i dungarna kring Printzhof. Under morgonen anlände fler och fler, och är palissadledet öppnades på utsatt tid midt på dagen, tågade en stor och brokig skara in.

Främst gingo höfdingarna och begåfvo sig upp mot mangården, i hvars port de svenske herrarne stodo väntande. Indianerna kommo i en lång rad, en efter en, mörka, höga, gestalter med vilddjurens smygande gång och vildmarkens tigande hot i de dystra, svarta ögonen. Mot de mörka kropparna och det svarta håret lyste smycken och brokiga plagg, ty alla buro sina dyrbaraste högtidsdräkter. Skörtena af fingarfvadt skinn voro målade med blå, röda eller gula ränder. Manteln af blå eller röd fris hängde öfver skuldrorna. Bälten, mockasiner och axelgehäng voro broderade med regnbågsskiftande rjädrar och olikfärgade wampummusslor så tätt, att lädret knappt syntes. I öronen blänkte mässingsringar och kring hals och armar kedjor af wampum, metallbitar, björntänder och benstycken. Fjäderkronor sutto på det svarta håret, hvilket somliga buro hopvridet i två lockar, en på hvar sida om ansiktet, andra i en tofs på hjässan, medan åter andra hade det afrakadt så när som på skalplocken.

I spetsen gick den gamle Naaman, kanske något mer knotig än förr och nu litet böjd. Efter honom följde äfven ålderstigen och grånad, Matta Horn, öfverhufvudet för Lenni Lenapes stammar. Närmast dem gick Ahapameck, en medelålders, kraftfull man, sachem öfver Conansy-indianerna, en stam af Lenni Lenapes, som bodde på ömse sidor om Delaware kring Cohansy, eller Sepohackingkillen, långt ned på östra sidan och söder om Apoquiminsy på västra sidan. Efter honomföljde den stätliga zee Panter, höfding öfver de krigiska Mantas, vidare Murket och näst honom Wiruhehen, ännu i sin ungdoms blomma och sachem öfver Santhichianindianerna. Pemmacka, från trakten söder om Christina, följdes af den unga sagamoren Parref från Horekillen längst i söder samt Agaliquanes och Kiapes, de hvite Minquas' sachems. Sist gick Sinques från nejden norr om Christina.

Dessa tolf höfdingar voro de förnämsta inom Nya Sveriges gränser och hade kallats till rådplägningen. Pud hade äfven gått till Magnas eller Mahawkerna norr om landet, men de hade högmodigt vägrat att komma. Hvar och en af de tolf sachems var åtföljd af en skara krigare och lägre höfdingar, hvilka stannade på gården och tåligt bidade i timmar. Bland dem sågos de vackra, smärta gestalterna af Rinowehan och Haago samt af Matta Horns unge son Agga Horn, jämte Erwehong och de hvita Minquas.

Den nye guvernören hälsade med Måns Kling som tolk höfdingarne välkomna och förde dem in i den till höger om förstugan belägna stora salen, som upptog nära hälften af bygnaden och nyttjades blott vid högtidliga tillfällen. Där stodo de dyrbaraste möblerna, fyra skåp af ek, ett inlagdt med ebenholts, de andra snidade, och tre vädliga kistor med konstnärliga sniderier, på en föreställande syndafallet, på den andra scener ur Simsons lif, på den tredje Davids strid med Goliat. I dessa skåp gömdes koloniens arkiv. Drifna mässingslampetter hängde på väggarna, och ett par tunga silfverstakar stod på det brunbetsade bordet, hvars fällskifvor voro uppslagna. Kring detta hade ställts alla rummets stolar och flera från andra rum, så att det var en blandning af högryggade och lågryggade stolar klädda med gyllenläder eller gobeläng, bredvid andra, klädda blott med groft klädde. Tvenne vinkannor af koppar stodo omgifna af trä- och tennbägare midt på bordet, öfver kistorna lågo bonader, och sådana hade också hängts på väggarna för att göra rummet grannare.

Indianerna fingo sätta sig vid bordets nedre hälft och intogo med orubbad värdighet sina platser, fast de hade ringa eller ingen vana att sitta på stolar. Rising satte sig i den stora, dyrbart snidade och klädda husfadersstolen, vid öfre ändan, närmast honom Papegoja och Sven Schute. Ingenjör Lindeström, de båda prästerna samt Måns Kling och Gregorius van Dyck voro äfven med.

Förhandlingarna öppnades efter indiansk sed med att röka pipa. Hvar och en af höfdingarna framtog sin calumet med fjäderprydt rörskaft, på hvilket fågelvingar voro fästade, medan hufvudet var täljdt af röd, hvit eller svart sten. Papegoja och Kling, hvilka själfva ägde några af dessa vid möten med indianer oumbärliga pipor, hade delat ut dem bland svenskarna, hvilka följande rödskinnens föredöme högtidligt drogo sina bloss.

Efter en stund reste sig Rising och talade, tolkad af Gregorius van Dyck. Han hälsade alla sachems, namngifvande dem hvar och en, i den stora drottningens namn, hennes som bodde i de svenskes land längt borta på andra sidan hafvet. Han påminde om hur svenskarne kommit, förda af Minnit, och blifvit vänner med indianerna, som frivilligt flera gånger sålt dem land, och om hur god grannsämja alltid varit rådande. Men nu hade han sport, att hemlig fiendskap lik en orm smög i de rödas läger. Ej visste han, att någon svensk gjorde dem ondt eller hade ondt i sinnet mot dem, och han tillbjöd dem på nytt fortsatt fred och god vänskap.

Det vardt tyst. De mörka vildarne begrundade hvad de hört. Flere blickar vändes mot den gamle Naaman. Men han satt orörlig med ogenomträngligt, slutet ansikte. Då det vart tydligt, att han ej ville yttra sig än, reste sig Matta Horn och talade:

"Den hvite höfdingen har talat ord som låta ljuft för våra öron, och ljufva ord hafva hans bröder många gånger talat till indianerna. Därför hafva dessa trott dem och tagit emot de hvite so mbröder och gjort dem allt godt. Men detta har blifvit oss till olycka. Sedan de hvite seglat uppför Pontaxat, hafva sjukdomar härjat bland Lenni Lenapes. Och många af Matta Horns fränder hafva fallit för fiendens tomahawker och skogens vilddjur. Så var det ej, innan de hvite bodde bland oss. Med lena ord och blida ansikten kommo Achoorer (svenskarne), men sjukdoms- och olycksandar hafva flugit i deras spår. Ondt varsel följer den nye hvite höfdingens skepp: om natten lysa mygande lågor kring dess mast. Och land och pälsverk, ständigt mera, vilja blekansiktena hafva, men ofta hafva de intet att gifva i stället. Därför begynna de röde männen fråga hvarandra om det båtar dem att alltjämt hafva förbund med de hvite."

Ett svagt bifallsmummel susade från några läppar. Därpå reste sig Meghacksett och sade, att han hört förtäljas, det i andra nejder de hvite äfven kommit och sagt sig vara de rödes vänner, men sedan fallit öfver dem med eldrör och mordbrand och fördrifvit eller slagit ihjäl indianerna. Så kunde de kanske göra äfven vid Pontaxats stränder.

Rising svarade nu, att de svenske vore oskyldige till de olyckor, som träffat indianerna, och att i deras hjärtan intet svek bodde. Han upprepade sitt tillbud om vänskapsförbund och bad höfdingarne att rådslå med hvarandra om saken. "Men dessförinnan", slutade han, "låt mig lämna eder vängåfvor till tecken på mitt och mitt folks goda uppsåt och kärliga sinne." Han nickade åt Måns Kling och van Dyck, och de hämtade från dagligstugan de i beredskap liggande skänkerna. Hvar och en af sachems fick ett stycke blå eller röd fris och hvar sin yxa, hacka och knif jämte bly och krut samt sex sylar. Och till krigarne på gården utdelades af Abbe Claesson och ett par andra tjänare, yxor, knifvar och speglar.

Höfdingarne tackade, allvarligt böjande på hufvudet, men de flestas ögon lyste af hemlig förnöjelse! De gingo därpå ut och samlades i ett hörn af gården, medan krigarne höllo sig på vördnadsfullt afstånd. Väl en timme rådplägade de, den ene efter den andre talade, ledsagande orden med uttrycksfulla åtbörder.

Rising stod vid ett fönster och betraktade dem med en viss oro. Han vinkade till sig Måns Kling och frågade honom: "Hur tron I denna sak lyktas?" — "Jag hoppas på en god utgång", blef svaret. "Det har aldrig varit allvarsamma tvister med rödskinnen, och Naaman, den äldste och mest frejdade bland dem, är vår trotoste vän. — Men tillåten mig spörja eder, herr Rising, hvad tanken I om dessa indianer." — "Aldrig har jag sett något märkligare. Och jag förundras mig högeligen, att dessa fattiga, brona vildar lägga sina ord så väl och hafva så stolta later, som vore de konungar." — "De äro ock konungar bland de sina", genmälte Måns Kling.

(Forts.)

Farm och hem.

FARM OCH HEM.

DRIFBANKAR.

Den husmoder, som är nog lycklig att äga en trädgårdstäppa vill naturligtvis också dra största nytta af den. Så sker genom att under hela växtperioden från tidigt på våren till sena hösten aldrig låta en trädgårdssäng stå tom utan omedelbart efter det en skörd tagits för att bereda jorden, beså den för att ta ännu en skörd, samt ta en snabbväxande mellankultur på de sängar där hufvudväxten behöfver lång tid för att komma upp, eller det dröjer längre tid innan hela sängen tages i anspråk af den. Till den lilla täppan hör också en drifbänk där växterna uppdragas från frö för att sedan omskolkas och utplanteras på den egentliga växtplatsen.

Drifbänken spar tid och trädgårdsutrymme, för att icke tala om pengar, då man själf drager upp plantorna i stället för att köpa dem uppdragna. Drifbänken förskaffar oss äfven tidiga grönsaker, hvilket är att sätta värde på.

Rotselleri sås från slutet af februari till början af mars i halfvarm bänk. Tidiga sorter af blomkål sås till första behof i mars i halfvarm bänk och för senare behof i april i kallbänk. De senare sorterna slås i mars och april i ej för varm bänk. Hvitkål utsås i mars i halfvarm bänk, sallat för tidigt behof likaledes i mars i halfvarm bänk samt purjolök under mars och april. I mars månad utsås tomatfrö i varmbänk, samt kronärtskockor och mejram i halfvarm bänk.

I nordliga delar af landet företages naturligtvis insåningen i drifbänk något senare så att plantorna äro lagom utväxta, när de skola utplanteras på kalljorden.

Så snart plantorna kommit upp bör luftningen börjas, d. v. s. vid högre värme i bänken skola fönsterna lyftas något så att jämn temperatur ånyo erhålles. I början luftas genom att fönstren med klossar höjas litet grand. Allt eftersom vädret blir mindre kallt ger man mera tillträde åt luften för att plantorna skola härdas. Vid luftandet låter man icke den råa luften rusa in i bänken utan stryka öfver den, d. v. s. fönstren öppnas icke mot utan med vinden. Försummas tillräcklig luftning, blifva plantorna långa, smala och kraftlösa och före utplanteringen från bänken är det absolut nödvändigt att plantorna så småningam härdas.

I bänken vattnas endast med ljumt vatten och när vi arbeta i drifbänken skola vi icke aflyfta fönstret utan än skjuta det uppåt än nedåt, så att alltid halfva fönstret täcker bänken, hindrande dess totala afkylande. I fråga om vattningen bör också iakttagas måtta, så att det icke blir för surt i bänken, då växterna mögla. Naturligtvis skall också ogräsrensning och gallring företagas i drifbänken så att plantorna hafva rum att utveckla sig.

FARMPARAGRAFER.

Måla farmbyggnaderna!

Låt icke fölet dia då stoet är upphettadt.

Glöm icke att skummjölk är en värdefull hönsföda.

Uppehåll mjölkflödet hos korna genom rikligt utfodring.

Hingstfölen böra kastreras så snart de börja att blifva besvärliga.

Håll plogen skarp. Det lättar dragarens arbete och ökar arbetsresultatet.

Vänta icke att få en första klassens vagnshäst efter ett sto med arbetshästblod i ådrorna.

Det är ödsling af tid och pänningar att idka hästafvel om de ärftliga egenskaperna hos både hingsten och stoet icke låta förena sig.

Afskilj de ungsvin, som äro afsedda för afvelsändamål från dem, som äro afsedda för gödning.

Endast väl förruttnad stallgödsel bör användas att öka jordens fruktbarhet, både för nedplöjning och för ytgödsling på hösten.

Kultivera så snart jorden är lämplig härför efter hvarje rägn. Detta förhindrar utbildandet af en hård jordskorpa mellan växterna.

För att borsta af lös bark å trädstammar och samtidigt förstöra många gömslen för skadeinsekter är en nästan utsliten gammal kvast ett bra redskap.

Skogsbrukaren är också en jordbrukare, och det gäller för honom att känna sitt "sädes" växtbetingelser för att däraf kunna taga den största inkomsten.

Det är ett misstag att tro, att ett stort träd, som man planterar, kommer att bära frukt tidigare än ett mindre träd. Stora träd kunna lida svår skada af blåst innan de hinna rota fast ordentligt.

VIKTEN AF TÄNDERNAS VÅRD.

(För Svenska Canada-Tidningen).

Det är icke mycket länge sedan folk ägnade tandvården mycket litet uppmärksamhet, särskildt gällde detta farmarna. Det skulle vara mycket illa däran, när de grepo till gamla hus- och patentmediciner, och först när kinden svullnade upp, begåfvo de sig till staden för att få tanden utrifven — utdragning kunde det knappast kallas. Men tiderna hafva förändrat sig såväl i tandläkarevetenskapen som i den medicinska vetenskapen. För att hindra tandsjukdomar böra vuxnas såväl som barns tänder noga undersökas åtminstone en gång hvarje halfår. Att skolbarnen i Europas större städer få sina tänder undersökta och behandlade fritt, visar hvilken betydelse, man där tillskrifver tandvården. Detsamma gäller soldater. Den, som numer anmäler sig till militärtjänst, måste hafva sina tänder i god ordning för att blifva antagen.

Det är min afsikt att skrifva en serie artiklar om tandvården i Europas städer, där den är allmännare än på denna sida hafvet.

Dr. T. G. Moxnes.

KÄNNER NI ER ENSAM?

Icke om ni har en HOME MUSIC BOX. Det är det nyaste och mest storartade, billigaste och mest underbara musikinstrument för hemmet någonsin utbjudet. Det är mera njutning däri än en $100 Kammarorgel, emedan den alltid är redo och ingen behöfver tubbas til att spela. Ingen kännedom om musik behöfves för att kunna spela hvilken som helst melodi. Så enkel att ett barn kan sköta den. Enhvar blifver mycket öfverraskad och nöjd. Den spelar öfver 100 stycken, som vissa af lista som följer med hvarje MUSIC BOX. Den kan anvandas i kyrkor, sondagsskolor, loger, sång- och andra föreningar att leda sången. Sparar kostnaden för en kväll genom att furnera musik för fest eller dans. Spelar alla kända hymner, dansmusik och populära sånger. Ni kan upprepa stycket eller spela ett annat stycke efter behag. Den kostar endast $6.00. I prydlig låda jämte musik. Vi skola sända den vid betalandet af $2.00, ni betalar resten vid mottagandet. Agenter önskas. Sänd 2 cents frimärke for stor katalog.

STANDARD MFG. CO., 98 Park Place, New York, P. O. Box 1179, Dept. 24.

Imperial Bank of Canada.

Etablerad 1875.

HUFVUDKONTOR — TORONTO

Tecknadt kapital	$10,000,000
Inbetaldt kapital	7,000,000
Reservfond	7,000,000
Tillgångar	72,000,000 00

Växlar eller "Money Orders" utfärdas, betalbara till fulla värdet i Sverige och Norge eller hvarje annan plats i världen.

Högsta ränta gifves på sparbanksinsättningar från $1.00 och mera.

D. G. ROY

MANAGER KENORA-FILIALEN.

DEN GAMLA, BERÖMDA LÄKAREANSTALTEN,

N. ROSENBERG CO.,

Dr. T. W. DEACHMAN, Med. Sup't.

BEHANDLAR MED STOR FRAMGÅNG

Privata och nervösa sjukdomar,

förorsakade af ungdoms-dårskaper, onaturliga vanor, med alla deras förfärliga följder, såsom förslappning, förlust af lifskraft, opasslighet för affärslifvet, njur- och blås sjukdomar, svag rygg o. s. v., behandlas snabbt, omsorgsfullt, billigt och i djupaste hemlighet med säkra och pålitliga mediciner.

"LIFVETS HEMLIGHETER"

en af oss utgifven bok på 48 sidor, omhandlande lifvets hemligheter, äktenskapet, många slags sjukdomar, deras följder o. s. v.; den borde läsas af hvarje ung man. Sändes fritt i försegladt omslag till hvar och en som på ett postkort eller i brev insänder sin adress till

ROSENBERG CO., 180 No. Derborn St., Chicago, Ill., U. S. A.

Man måste anses omodärn, om man använder hvita fosfortändstickor.

Det är numer olagligt att tillverka hvita fosfortändstickor, om ett år blir det olagligt att sälja dem.

Om ni ifrar för effektivitet — "Tillverkad i Canada" — och "säkerhet först" — använder ni

EDDY'S "sequi" icke giftiga tändstickor

FÖRSTA KLASS

ACCIDENS-TRYCK

utföres å SVENSKA CANADA TIDNINGENS TRYCKERI.

Vi önska fästa våra många vänners uppmärksamhet på, att vårt tryckeri blifvit kompletteradt med modärna och tidsenliga stilsorter och maskiner, hvarför vi kunna åtaga oss utförandet af all slags "Job Printing", ifrån det minsta til det största. Arbetet inom tryckeribranschen utföres af första klass "union"-män, hvilket garanterar för arbetets kvalité. Gör oss ett besök och öfvertyga eder själf.

325 Logan Ave.

Särskild uppmärksamhet fästes vid order från landsorten. Prisuppgifter lämnas beredvilligt och kostnadsfritt.

WINNIPEG - - MANITOBA